

Als 'living rooms' veranderen in 'loving rooms'

Februari 2017, door een joods Israëlische deelnemer

Onlangs kwam een aantal deelnemers van het seminar dat in september 2016 gehouden is, weer bij elkaar voor een follow-up bijeenkomst in Jeruzalem. Een van de joodse deelnemers blikt terug op een bijzondere avond.

Het was enkele weken geleden een ijzige winteravond in Jeruzalem. We zaten, Palestijnen uit de Westbank en Israël en joodse Israëli's, in een kleine woonkamer in het centrum van de stad. We aten pizza en dronken wijn. In tegenstelling tot het elfdaagse dialoogseminar waar we bijna een half jaar geleden op Cyprus allemaal aan hadden deelgenomen, spraken we nu nauwelijks over het conflict. Er werd soms een halfslachtige grap over de 'huidige situatie' in de groep gegooid, maar de Israëlische en de Palestijnse politiek ontbraken grotendeels in het gesprek.

Waar we wel over praatten was het alledaagse. Ik vertelde over een startup waar ik momenteel mee bezig ben, een Palestijns meisje – bijzonder getalenteerd – klaagde over hoe moeilijk het is om een baan te vinden als jonge Arabische vrouw in het door mannen gedomineerde gebied van de waterbouwkunde en Palestijnse christenen vertelden over kerst in Bethlehem. We openden Facebook, er werden foto's genomen en we lachten de hele avond.

Zelfs nu nog is het moeilijk om dat gevoel van mij af te schudden; hoe gewoon het allemaal voelde. De bezetting – die enorme olifant die in elke kamer op Cyprus aanwezig was – was bijna onzichtbaar in die woonkamer in het centrum van West-Jeruzalem.

Maar toen ik nadacht over de omstandigheden die ons bij elkaar hadden gebracht, begreep ik beter hoe moeiteloos zo'n natuurlijke omgeving kon worden gemaakt. Deze fijne bijeenkomst met enthousiaste mensen, was alleen mogelijk omdat de olifant in de kamer al was aangesproken. Het conflict, de oorlog in Gaza, de bezetting, bomaanslagen en steekpartijen, checkpoints en de vernederingen: alle kaarten waren al op tafel gelegd en alles was besproken tijdens dat seminar op Cyprus.

Om die reden, en alleen om die reden, waren we in staat om samen in die woonkamer te zitten en met elkaar te lachen, te eten en grapjes te maken. Dé kwestie was al aan bod gekomen, we hadden onze harten gelucht, onze stemmen verheven, gehuild, gediscussieerd, onze verontschuldigheden gemaakt en we hadden zaken geanalyseerd – opnieuw en opnieuw en opnieuw, elf dagen lang.

Het conflict waar wij, Joden en Palestijnen, mee zijn opgegroeid heeft een trauma in ieder van ons gecreëerd. En zoals bij elk trauma is het onmogelijk het te behandelen, laat staan ervan te herstellen, zonder het eerst onder ogen te zien. De 'andere kant' wordt gezien als de bron van het trauma, dus ons trauma onder ogen zien betekent dat we letterlijk die 'andere kant' van het conflict onder ogen moeten komen en een open dialoog met die ander moeten creëren. Alleen als dat achter de rug is, kunnen onmogelijke vriendschappen mogelijk worden. En kan er ruimte voor liefde en waardering worden gecreëerd.

Het is waar dat liefde en waardering niet genoeg zullen zijn om het conflict op te lossen. Naar alle waarschijnlijkheid hebben beide zijden nog een lange weg te gaan en veel concessies te doen. Maar het is een begin, een goed begin, omdat het makkelijker zal zijn de nationale kloof te dichten als we er eerst in slagen om de menselijke kloof te overbruggen.